

І. Б. Чернікова, канд. екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

А. І. Гасва, студент (*ХДУХТ, Харків*)

АУДИТ В УПРАВЛІНСЬКИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМАХ

Фінансово-господарський контроль у ринковому механізмі господарювання підприємств різних форм власності та сегментів діяльності наповнюється змістом інноваційних тактичних підходів до вибору стратегії успішного розвитку. Для контролю за функціонуванням нововведень та дотриманістю нормативно-правової бази у зовнішньому та внутрішньому середовищах існує така форма фінансово-господарського контролю як аудиторська перевірка (експертна оцінка діяльності підприємства за бухгалтерськими обліковими даними, балансом (звітом про фінансовий стан) із наданням аудиторських послуг з питань відображення показників обліково-аналітичної системи у звітності).

Умови сьогодення спонукають більшість ринкових структур господарювання працювати за допомогою різних технологій, програмних забезпечень, що не тільки спрощують та прискорюють роботу управлінських інформаційних систем обліку, аудиту, аналізу, а й відповідають вимогам сучасного вітчизняного бізнесу (більш точному розрахунку ліквідності підприємств, довгострокової платоспроможності, оцінки рентабельності активів, капіталу та фондівдачі). Внаслідок, в структурі програмованого (системного) менеджменту для прийняття виважених операційних (тактичного характеру) та стратегічних управлінських рішень пропонуємо проводити аудит за аналітичним дослідженням ресурсів підприємства у гармонійному взаємозв'язку матеріально – особистісних факторів: трудових ресурсів (керівництво, штатний і позаштатний персонал організації) - їх навичками, розумінням завдання, продуктивністю роботи; оцінкою додаткових ресурсів (прикладне програмне забезпечення, що використовується в роботі організаційної структури); технологічних ресурсів (бази даних операційної системи та керування, устаткування організації, її апаратні засоби з урахуванням їх обслуговування.); інформаційних ресурсів (записи, документи) - зовнішніх та внутрішніх, структурованих та неструктурованих, текстових і графічних ін. Результати аудиту управлінських інформаційних систем дозволяють в повній мірі оцінити відповідність обліково - аналітичного процесу вимогам розвитку підприємницької діяльності - виявити недоліки та обґрунтувати майбутні інвестиції в інформаційні технології. Досліджено, - аудит як невід'ємний

інформаційний компонент системи програмованого менеджменту дає можливість: контролювати виконання рішень з управління інформаційними технологіями складових проєктів, контролювання часу і вартості їхньої реалізації, оцінювання повноти досягнення цілей; контролювати вартість володіння інформаційною системою; прогнозувати розвиток ситуації з ефективного планування розвитку інформаційних технологій; розуміти вигоди та ризик при внесенні змін до інформаційної-системи; передбачати виникнення проблемних ситуацій.

В ході критичного аналізу вимог до аудиторського програмного забезпечення визначено своєрідні особливості, що відрізняють їх від обліково – аналітичних програм. Специфіка цих вимог, пов'язана з тим, що аудиторам доводиться працювати з різними замовниками, котрі мають різні підходи до формування облікових політик, до складання форм звітності і навіть структурної побудови планів рахунків, тому аудиторська програма має швидше перенастроюватися на специфіку ринкових структур (страхової компанії, торгового дому, бюджетної організації, виробничої компанії і т.і.). Слід акцентувати також на необхідність у наявності розвинутих засобів контролю здійснюваних господарських операцій. Контроль має відбуватися не лише в момент оформлення документа або проводки, як прийнято в суто бухгалтерських програмах, а лише тоді, коли в цьому виникає необхідність.

У зв'язку із зазначеним, в управлінських інформаційних системах виділено два основних методи аудиту із застосуванням комп'ютерів: перший - аудиторське програмне забезпечення (спеціальні програмні засоби комп'ютерного аудиту, програмні засоби підтримки аудиторських процедур, пакети прикладних програм загального та проблемно-орієнтованого призначення); другий - тестові методики (тестування засобів контролю в комп'ютерних програмах, еталонні контрольні операції, використання «фіктивного» модулю).

Отже, використовувати чи не використовувати комп'ютерні технології при проведенні аудиту – справа кожного. Проте, на сучасному етапі економічних відносин наявність переваг стосовно методик аудиту з використанням комп'ютерів настільки істотна, що найменші сумніви не мають ніякого значення, адже це робить процес аудиту легшим, ефективнішим, швидшим і дешевшим, оскільки виникає можливість не тільки скорочення часу для здійснення більш детальної перевірки та складання аудиторського висновку, а й заощадження коштів при проведенні аудиту, що важливо за умов кризових явищ в економіці.